

DOSTĘP DO INFORMACJI PUBLICZNEJ – „BADANIA PROWOKACYJNE”

Komunikat z badań

Warszawa, wrzesień 2010

Badanie miało postać pięciu prowokacji: Przedstawiając się jako fikcyjna osoba, zwracaliśmy się do urzędów oraz instytucji z wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej. Przebadano niemal 400 instytucji z całego kraju.

Badanie przeprowadzono dzięki wsparciu udzielonemu przez Islandię, Liechtenstein oraz Norwegię poprzez dofinansowanie ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

BADANIE I

SZPITALA I ZGŁOSZENIA POTENCJALNYCH DAWCÓW NARZĄDÓW DO PRZESZCZEPIENIA

TŁO:

Przeszczepienie narządu od zmarłego dawcy jest niekiedy jedyną metodą leczenia chorych cierpiących z powodu schyłkowej niewydolności narządów. W Polsce czynnikiem limitującym liczbę transplantacji jest przede wszystkim ograniczona dostępność dawców zgłaszanych przez szpitale do Poltransplantu – Centrum Organizacyjno-Koordynacyjnego ds. Transplantacji.

BADANIE:

10 maja, korzystając z zarejestrowanego na fikcyjną osobę konta mailowego wysłaliśmy do 45 wybranych losowo polskich szpitali wniosek o udzielenie informacji, czy placówka w 2009 roku zgłaszała potencjalnych dawców Poltransplantowi, ilu ich było oraz jaki stanowili odsetek spośród wszystkich zmarłych. We wszystkich listach aktywowano funkcję automatycznego proszenia o potwierdzenie odbioru i odczytu. Adresy mailowe ZOZów skopiowano z BIPów placówek lub (w przypadku braku BIPu) innych oficjalnych stron www.

(treść listu- tu oraz w listach kolejnych celowo umieszczono kilka błędów ortograficznych i językowych)

*Szanowni Państwo,
Jestem bardzo zainteresowany zaangażowaniem Państwa Szpitala w program kwalifikowania potencjalnych dawców narządów do przeszczepu. W związku z powyższym bardzo proszę o informacje:
1. Ilu potencjalnych dawców narządów zgłosili Państwo do Poltransplantu w 2009 roku
2. Jaki to był odsetek spośród wszystkich osób zmarłych w ubiegłym roku w Państwa szpitalu
Będę bardzo wdzięczny za udzielone odpowiedzi.
Z poważaniem,
Arkadiusz Sprzęga
arkadiuszsprzega@gmail.com
10 maja 2010 roku*

REAKCJA 45 PLACÓWEK:

- 27 placówek odesłało potwierdzenie dostarczenia/odczytu wiadomości,
- w przypadku 2 placówek otrzymaliśmy raport zwrotny o treści „nie dostarczono”,
- 6 placówek – czyli **13,3%** - udostępniło wnioskowane informacje.

BADANIE II

SZPITALA I SPRZĄTANIE POMIESZCZEŃ

TŁO:

Troska o czystość szpitalnych pomieszczeń to nie tylko problem czysto medyczny - wszak higiena to podstawa profilaktyki mikrobiologicznej - ale również zagadnienie z zakresu prowadzenia przedsiębiorstwa, gospodarności i przejrzystości decyzji związanych z dysponowaniem publicznymi pieniędzmi. W wielu szpitalach sprzątnięcie to domena firm zewnętrznych.

BADANIE:

10 maja, korzystając z zarejestrowanego na fikcyjną osobę konta mailowego wysłaliśmy do 46 wybranych losowo polskich szpitali wnioski o udzielenie informacji dot. sprzątnięcia placówki. Prosimy o regulamin określający zasady sprzątnięcia oraz o treść umowy z firmą zewnętrzną, jeśli takowa jest zatrudniana. We wszystkich listach aktywowano funkcję automatycznego proszenia o potwierdzenie odbioru i odczytu. Adresy mailowe ZOZów skopiowano z BIPów placówek lub (w przypadku braku BIPu) innych oficjalnych stron www.

(treść listu)

Szanowni Państwo,

Uprzejmie proszę o informację, czy Państwa szpital korzysta z zewnętrznej firmy sprzątnięcej, czy też obiekt sprzątnięją pracownicy etatowi.

Ponadto proszę o:

1. Treść dokumentu regulującego zasady sprzątnięcia (np. wewnętrzny regulamin). Interesuje mnie konkretnie ile razy dziennie, jakie pomieszczenia są sprzątnięte i co przez to sprzątnięcie rozumiemy (np. mycie podłóg w salach chorych, mycie okien, węzły sanitarne)

2. Treść umowy zawartej z zewnętrzną firmą sprzątnięcą, jeśli sprzątnięta u Państwa zewnętrzną firmą sprzątnięcą wraz z wysokością opłat, jakie Państwo na jej rzecz ponosicie.

Będę bardzo wdzięczny za przesłanie mi tych papierów w postaci elektronicznej (email).

Z poważaniem,

Arkadiusz Sprzęga

arkadiuszsprzega@gmail.com

10 maja 2010 rok.

REAKCJA 46 PLACÓWEK:

- 17 placówek odesłało potwierdzenie dostarczenia/odczytu wiadomości,
- 4 placówki odmówiły udostępnienia ww. informacji,
- 2 placówki – czyli **4%** - udostępniły informację fragmentarycznie
- żadna placówka nie udostępniła kompletu informacji – żadna nie udostępniła regulaminu sprzątnięcia bądź umowy regulującej tę kwestię z firmą zewnętrzną.

BADANIE III

BIBLIOTEKI SZKOLNE

TŁO:

Zakup książek do biblioteki szkolnej, a także subskrypcja prenumeraty czasopism to działania nie tylko dotyczące edukacyjnych funkcji szkoły, ale również kwestia gospodarowania publicznymi pieniędzmi.

BADANIE:

13 i 14 maja, listem poleconym zwróciliśmy się do 70 losowo wybranych szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych z prośbą – wnioskiem o udostępnienie informacji publicznej – o wykaz książek zakupionych do szkolnej biblioteki w roku szkolnym 2009/2010, rozliczenie tych wydatków oraz wykaz zaprenumerowanych przez szkołę/szkolną bibliotekę gazet i czasopism.

(treść listu)

Szanowni Państwo,

Powołując się na Konstytucję RP art. 61 oraz ustawę o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 roku, uprzejmie proszę o udzielenie następujących informacji:

- 1. Wykaz książek zakupionych do szkolnej biblioteki w roku szkolnym 2009/2010 (wraz z cenami zakupu)*
- 2. Wykaz czasopism prenumerowanych przez szkołę / szkolną bibliotekę w roku szkolnym 2009/2010.*

Byłabym wdzięczna za przesłanie mi wnioskowanych informacji w postaci elektronicznej na adres:

annajanikbak@gmail.com.

REAKCJA 70 PLACÓWEK:

- 4 placówki udostępniły informację,
- 2 placówki udostępniły informację fragmentarycznie
- w sumie więc, odpowiedź nadeszła z 6 placówek, co stanowi **7%** wszystkich badanych.

BADANIE IV

ZAGRANICZNE PODRÓŻE SŁUŻBOWE

TŁO:

Zagraniczne podróże służbowe urzędników to nieodzowny element właściwego funkcjonowania instytucji publicznych – pozwalają na pełną integrację europejską oraz wymianę doświadczeń z innymi, podobnymi placówkami. Zagraniczne podróże służbowe są też jednak i okolicznością sprzyjającą zbyt swobodnemu, czasem wręcz rozrzutnemu gospodarowaniu, publicznymi pieniędzmi.

BADANIE:

6 czerwca, korzystając z zarejestrowanego na fikcyjną osobę konta mailowego wystaliśmy do 49 wybranych losowo starostw powiatowych wniosek o udzielenie informacji nt. zagranicznych podróży służbowych pracowników sołectwa oraz przedstawienie rozliczenia kosztów tych podróży. We wszystkich listach aktywowano funkcję automatycznego proszenia o potwierdzeni odbioru i odczytu. Adresy mailowe starostw skopiowano z BIPów placówek lub (w przypadku braku BIPu) innych oficjalnych stron www.

(treść listu)

*Szanowni Państwo,
uprzejmię proszę o informację, czy w bieżącym roku członkowie władz Powiatu odbywali służbowe podróże zagraniczne. Jeśli tak, to byłbym wdzięczny za wskazanie miejsca, gdzie mógłbym znaleźć informację nt. celu wyjazdu oraz jego kosztów.
Jednocześnie prosiłbym o udostępnienie drogą mailową kosztorysu/rozliczenia ww. wyjazdu.*

*Z poważaniem,
Arkadiusz Sprzęga*

REAKCJA 49 PLACÓWEK:

- 16 placówek – **32,6%** badanych - udostępniło informację.

BADANIE V

WSPÓŁPRACA POWIATU Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

TŁO:

Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z dnia 24 kwietnia 2003 r. (Dz. U. Nr 96, poz. 873 z późn. zm.) nakłada na samorządy terytorialne obowiązek współpracy z organizacjami pozarządowymi, co oznacza konieczność uchwalania rocznych programów współpracy z NGO-sami. Władze lokalne mają też możliwość finansowego wspierania organizacji pozarządowych.

BADANIE:

6 czerwca, korzystając z zarejestrowanego na fikcyjną osobę konta mailowego wysłaliśmy do 49 wybranych losowo starostw powiatowych wniosek o udzielenie informacji nt. rocznych powiatowych programów współpracy z organizacjami pozarządowymi, a także wniosek o udostępnienie informacji nt. dotacji dla organizacji pozarządowych, w tym o charakterze religijnym.

(treść listu)

*Szanowni Państwo,
uprzejmie proszę o udostępnienie drogą mailową rocznego programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2010 oraz dokumentu podsumowującego współpracę ubiegłoroczną. W szczególności interesują mnie kwoty przekazane organizacjom pozarządowym, w tym kościelnym.
Z poważaniem,
Arkadiusz Sprzęga*

REAKCJA 49 PLACÓWEK:

- 23 placówki – **47%** badanych – udostępniły informację.

BADANIE VI

WYKORZYSTANIE SAMOCHODÓW SŁUŻBOWYCH

TŁO:

Samochód służbowy to kosztowne dobro, którego wykorzystanie bardzo trudno kontrolować i które nie zawsze wykorzystywane jest zgodnie z przeznaczeniem.

BADANIE:

26 czerwca, korzystając z zarejestrowanego na fikcyjną osobę konta mailowego wysłaliśmy do 109 wybranych losowo urzędów miejskich wnioski o udzielenie informacji nt. zasad wykorzystania samochodów służbowych przez przedstawicieli najwyższych władz miasta bądź gminy.

(treść listu)

*Szanowni Państwo,
uprzejmie proszę o informację, czy (i którzy) przedstawiciele najwyższych władz Miasta dysponują służbowymi samochodami osobowymi i czy mogą wykorzystywać je do celów prywatnych, np. weekendowych jazd po zakupy, do kościoła, bądź wyjazdu urlopowego.
Będę wdzięczny za udostępnienie drogą elektroniczną regulaminu (bądź innego dokumentu) regulującego wykorzystanie ww. samochodów.*

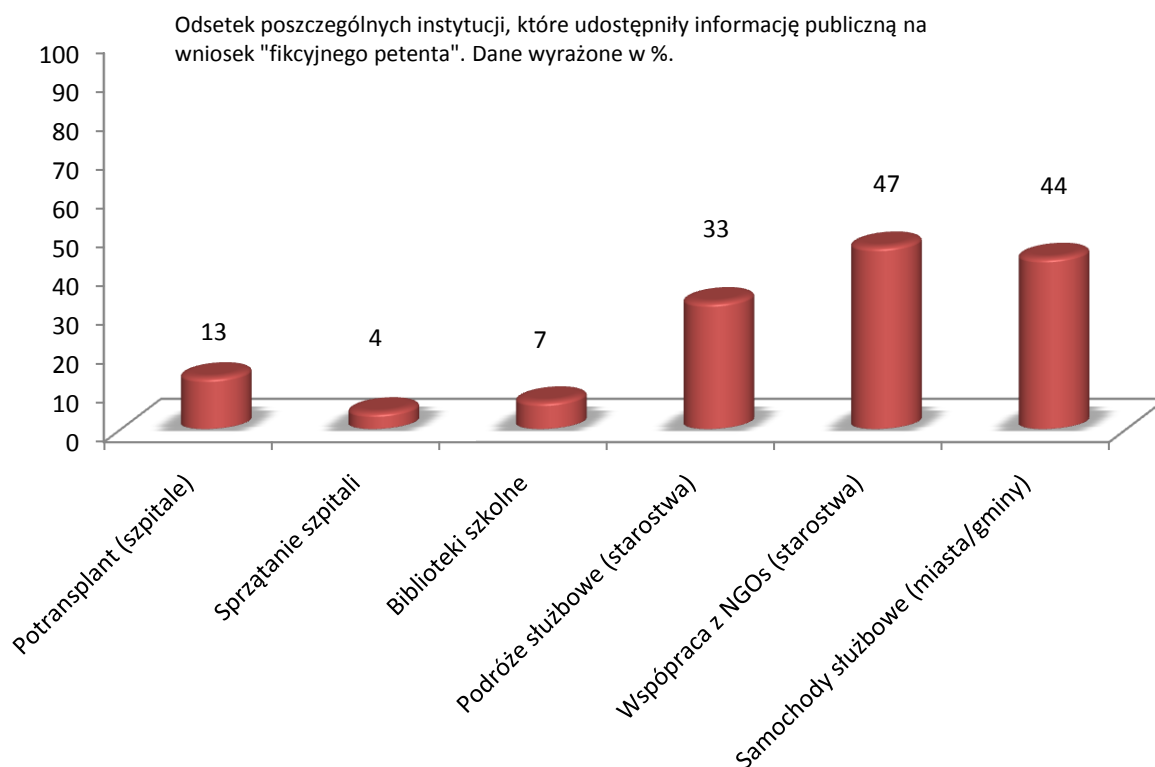
*Z poważaniem,
Arkadiusz Spręga*

REAKCJA 109 PLACÓWEK:

- 48 placówek – **44%** badanych – udostępniło informację.

PODSUMOWANIE:

- Badaniem objęto 368 urzędów oraz innych instytucji publicznych ze 109 miast i 16 województw.
- W sumie na 368 wniosków prawidłowo i w sposób wyczerpujący odpowiedziano w 100 przypadkach, co stanowi 27% próby.
- Największy odsetek udzielonych odpowiedzi odnotowano w przypadku badania starostw powiatowych i pytania o zasady współpracy z organizacjami pozarządowymi (46,9%), najmniej – w przypadku szpitali i pytania o zasady sprzątnięcia bądź współpracy z firmą sprzątającą, gdzie informację udostępniono tylko w odpowiedzi na 4,3% wniosków.
- Odsetek odpowiedzi na zadane pytania, był znacznie wyższy w przypadku administracji samorządowej (42% skutecznych wniosków), niż w przypadku innych instytucji publicznych (szkoły oraz szpitale) – realizowalność ustawy o dip na poziomie 10%.
- Metodologia badania nie pozwala ocenić, w których województwach, bądź miastach prawo do dostępu do informacji publicznej jest bardziej, a w których mniej przestrzegane, ponieważ różne badania prowadzono w różnych miejscowościach, w związku z czym dane z poszczególnych placówek nie są porównywalne

Lista miejscowości, w których przeprowadzono badania:

Badanie zostało zaprojektowane, przygotowane oraz przeprowadzone przez Klinikę Dialogu na zlecenie Stowarzyszenia Liderów Lokalnych Grup Obywatelskich w ramach kampanii promującej Pozarządowe Centrum Dostępu do Informacji Publicznej, problematykę dostępu do informacji publicznej oraz Tydzień Informacji Publicznej 2010.